

Nužan razvoj digitalne pismenosti starijih osoba i osoba s invaliditetom: dostupno sve više javnih e-usluga, a njih 70 % ih ne koristi

14.12.2022.

Zatreba li vam potvrda o prebivalištu, do nje putem portala e-Građani možete doći u par klikova, a jednostavno možete predati i zahtjev za izdavanje vozačke dozvole ili pribaviti elektroničku potvrdu iz Registra osoba s invaliditetom u svrhu zapošljavanja. To je dio e-usluga koje su danas dostupne stanovnicima Varaždinske županije i cijele Hrvatske, a plan Europske unije je da do 2030. godine sve javne usluge budu digitalizirane.

Tko do tada neće znati i moći koristiti ove usluge imat će veliki problem, istaknuo je danas u Županijskoj palači Žarko Čižmar, izvršni direktor Telecentra, neprofitne organizacije koja je nositelj trogodišnjeg projekta "Digitalna.hr". Glavni cilj ovog projekta je razvoj digitalne pismenosti građana Hrvatske, a partneri iz Varaždinske županije su Fakultet organizacije i informatike te Sveučilište Sjever.

- U Hrvatskoj ćemo imati 22 posto osoba starijih od 65 godina te imamo oko 12 posto osoba s invaliditetom, a to su prioritetne skupine kad je riječ o digitalnoj inkluziji. U ovom trenutku se digitaliziraju javne usluge, postoji sustav e-Građani i naš je zadatak omogućiti korištenje tog sustava. Na razini Europske unije se sve javne usluge planiraju digitalizirati do 2030. godine i onaj tko ih neće moći koristiti imat će veliki problem. Kako ljudima koji nisu u stanju samostalno koristiti digitalne tehnologije i usluge ili samo internet, omogućiti da to mogu, bila je tema o kojoj smo danas raspravljali na okruglom stolu. Drugi naš prioritet odnosi se na digitalno obrazovanje, a ono uključuje formalno obrazovanje po cijeloj vertikali osnovnih, srednjih i visokih škola te neformalno obrazovanje kako bismo svim građanima omogućili razvoj digitalnih kompetencija – rekao je Žarko Čižmar.

Predstavljeni su i rezultati istraživanja o digitalnoj uključenosti “ranjivih” skupina, starijih osoba, osoba s invaliditetom i stanovnika ruralnih sredina u Varaždinskoj županiji.

- FOI je provodio znanstveno istraživanje u Varaždinskoj, Primorsko-goranskoj i Zagrebačkoj županiji te Gradu Zagrebu o digitalnoj inkluziji ranjivih skupina stanovništva, a s aspekta pristupa i korištenja digitalnih tehnologija. Osnovni rezultati pokazuju da se digitalne tehnologije koriste, ali prepreke predstavljaju visoki troškovi ili nedostatak kompetencija za korištenje. S obzirom na ambiciozne ciljeve Europske komisije da bi do 2030. godine sve javne usluge trebale postati digitalne, zabrinjavajući je rezultat da se više od 70 posto stanovnika iz ranjivih skupina izjasnilo da ili ne koriste digitalne javne usluge ili to netko drugi radi za njih. Stoga je potrebno provoditi digitalnu inkluziju, pri čemu se ne smije dozvoliti da digitalna tehnologija, umjesto da spaja ljude i doprinosi boljoj kvaliteti života, dovodi do digitalnog jaza – istaknula je izv. prof. dr. sc. Nikolina Žajdela Hrustek s Fakulteta organizacije i informatike Varaždin.

U današnje doba digitalizacija je prisutna u svim sferama života te je život bez digitalne tehnologije postao nezamisliv, napomenuo je župan Varaždinske županije Anđelko Stričak.

- Iznimno je važno da se korištenje digitalnih usluga omogući pripadnicima „ranjivih“ skupina, dakle našim starijim građanima, žiteljima koji žive u ruralnim područjima te osobama s invaliditetom. Ako usporedno s razvojem različitih e-usluga nećemo raditi na njihovoj uključenosti, tada će im biti još teže i neće imati koristi od digitalizacije. To je

zasigurno izazov za sve aktere, kako iz javnog, tako i realnog te neprofitnog sektora, no svačiji doprinos je jednako važan i potreban. Želim da doseg projekta bude što širi te da zajedničkim snagama kreiramo društvo u kojem tehnologija zbilja radi za čovjeka – istaknuo je župan Stričak.

Predstavljanju projekta prisustvovali su i dekanica FOI-a prof. dr. sc. Nina Begičević Ređep, pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu i sport dr. sc. Miroslav Huđek te zamjenica pročelnice pročelnice Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Varaždina Andreja Bobek.

Na okruglom stolu o digitalnoj inkluziji raspravljali su, uz Žarka Čižmara iz Telecentra i izv. prof. dr. sc. Nikoline Žajdela Hrustek s FOI-a, i mr. sc. Robert Kelemen, pomoćnik pročelnika za razvojne programe Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu i sport Varaždinske županije, Maja Lehman, voditeljica Odjela za regionalni razvoj i strateško planiranje Javne ustanove za regionalni razvoj Varaždinske županije, Janja Banić, ravnateljica Prve gimnazije Varaždin, i Nevenka Kobal, predstavница udruga umirovljenika.

Projekt "Digitalna.hr" financiran je iz Europskog socijalnog fonda, nositelj projekta je Telecentar, a partneri na projektu su, uz FOI i Sveučilište Sjever, Udruga Dobar dan, Institut za javne financije, Visoko učilište Algebra, Centar tehničke kulture Rijeka, Odras – održivi razvoj zajednice, Institut za razvoj i inovativnost mladih, Hrvatski informatički zbor, Udruga hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja i Hrvatska udruga poslodavaca. Istraživanje se provodilo unutar radne skupine „Digitalno građanstvo“ na kojem su partneri neprofitna organizacija Telecentar, Fakultet organizacije i informatike Varaždin, ODRAZ - Održivi razvoj zajednice te Hrvatski informatički zbor.

